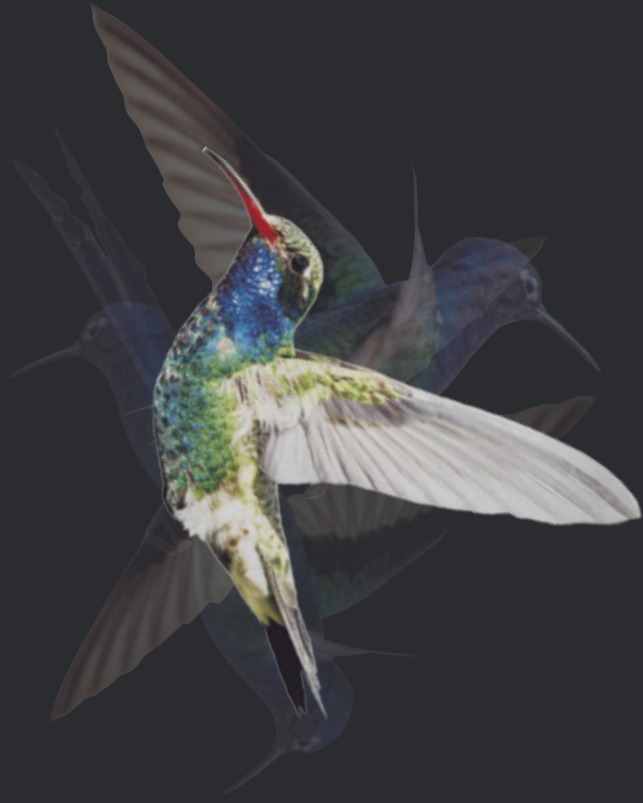

ANNA-KAARI HAKKARAINEN

DIORAAMA

TAMMI

ANNA-KAARI HAKKARAINEN

DIORAAMA

TAMMI

HELSINKI

WSOY:n ja Otavan kirjallisuussäätiöt ovat tukeneet tämän teoksen valmistumista. Alun lainaus Walt Whitmanin Song of Myself -runosta on *Leaves of Grass* -teoksen vuoden 2017 painoksesta (Penguin Books). Dioraamoja kuvaavissa jaksoissa on käytetty lainauksia teoksesta *Turun biologinen museo, opaskirja* (Turun Maakuntamuseo 1994). TED-seminaaria koskevat pätkät ovat fiktiota niin kuin kaikki muukin kirjassa.

© Anna-Kaari Hakkarainen ja Tammi 2019
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-0823-7
Painettu EU:ssa

Do I contradict myself?
Very well then.... I contradict myself;
I am large.... I contain multitudes.

WALT WHITMAN

Kuka sinä olet? Minä kerron. Löydät paikkoihin, joihin minä en löydä. Tiedät missä on Muistokatu, Museokatu, Mu, neuvot lyhyimmän reitin perille. Kerrot ennen risteystä mitä tehdä, minne kääntyä, kerrot koska olen kohteessa. Tunnet kulmat kujat kadut. Kiertotiet ja -liittymät. Osaat lukea merimerkkejä, tiedät mistä suunnasta lähestyä rantaa, missä riittää vettä, missä pohja on liian lähellä, lietteinen muta ja kohtalokkaat karit. Sanot: Seuraavasta risteyksestä vasemmalle, pysy oikealla, käänny jos mahdollista. Ei ei ei! Tee u-käännös. Sanoitat liikkeeni, sanelet seuraavat. Annat minun keskittyä muuhun, ratin pitelemiseen, ruorin pitelemiseen, kaasuun ja jarruun, ohittaviin autoihin, vaikka et tarvitsisi minua siihenkään, pitelemiseen, ohituksiin, et tarvitse minua mihinkään. Tunnet kaiken, tiedät kaiken, olet matkaoppaani ja kuvajaiseni, valvojani, opettajani, herrani. Sugar daddyni. Varaat edullisimman viiden tähden hotellihuoneen ja huolehdit pankkiasioistani, sijoitat kehittyviin markkinoihin ja pidät huolen, että ennakkoperinnöllä ostamani asunto on pian kokonaan minun, keittokomero ja kalanruotoparketit, painovoimainen ilmanvaihto ja kaksi vuotta sitten uusittu katto, kalusteet jotka tuoksuvat vanhoille ihmisille ja kellarin pölylle. Katsot etten ala tuok-

sua sille, pölylle, kadotukselle, etten unohdu paikoilleni, kuole sydämenpysähdykseen, unohda syödä, tai etten syö liikaa, ahmi aamusta iltaan, paisu kuin pullataikina, etteivät kumpuilevina kohoavat siniset suonet siipaloi valkoisia valtavia jäseniä, ettei vatsani muutu hyytelömäiseksi vuoreksi; sinun ansiostasi minua ei jouduta nostamaan sängystä nitisevällä nosturilla, niinkin voi käydä, uskotko, olen lukenut tai nähnyt dokumentin, satakilo-kaupalla ihmisrasvaa, kantoliinoissa roikkuvaa lihaa, Francis Bacon, bacon, sinä sanot, lausut runon ja valmistat englantilaistyyllisen aamupalan, kolmioiksi leikattua paahtoleipää ja valkoisia papuja tomaattikastikkeessa, kyllä joskus voi herkutella, sanot, heittäytyä hunningolle, pitää kuunnella sisäistä ääntä, sisäistä lasta, virtahepoa olohuoneessa, haavoittunutta enkeliä, tunnet satuolennot ja viheliäisimmät vertaukset ja uskon sinua kaikessa. Kuulitko? Kaikessa! Luoja miten paljon tiedät. Tunnistat Parkinsonin taudin ja HOE-oireyhtymän, leikkaat keuhkoista kasvaimia, asettelet nivelsiteet paikoilleen. Näet kaiken! Tuijotat niin tarkkaan, että silmäsi pullistuvat päästä: karttapallo, suurennuslasi, ehtoollismalja, sinä sanot, mustekynä, tiimalasi, mikroskooppi. Lala lala lallaa, ratiritirallaa, laulat ja kerrot millaiset kasvot valokuvassa on, millaiselle ihmiselle ne kuuluvat. Osaat sanoa onko ihminen surullinen, iloinen, rakastunut. Onko hän varastanut tai murhannut, haluaako hän naisia vai miehiä, oletettuja vai sukupuolettomia, cis, poc, not. Kerrot odotuksista ja pettymyksistä, selkeillä sanoilla, kieliopillisesti korrekteilla lauseilla. Kerrot asiiasi monilla kielillä, kaikilla mahdollisilla kielillä, swahiliksi, venäjäksi, serbokroatiaksi. Vaihdat kielestä toiseen, litteroit puhetta nopeammin kuin kukaan muu, sinun nopeina naksuvat

sormesi, tuhansia kertoja sekunnissa säksättävät siipesi. Olet kaikkialla samaan aikaan, sinulla on näkymättömyysviitta ja supervoimia, liikut drone-lennokilla, metrolla ja laivalla, kierrät jäävuoret ja pyörremyrskyt, vaistoat vaarat ja tunnistat tsunamien alkupisteet. Laivan aurinkokannella osallistut peleihin, istut valkoisessa puvussa pikkusikari suunpielessäsi ja voitat kaikki gossa, pokerissa, Jeopardyssa, keräät pelimerkkikasoja eteesi ja kilisyttelet niitä käsissäsi, muovisia pieniä kiekkoja, rakennat niistä torneja, kerroksia toinen toisensa perään, klak klak, katson sormiasi, klak klak, ne pystyvät mihin vain, ne osaavat pidellä mitä vain, pelimerkki, tahtipuikko, penseli, olen kuullut, että osaat maalata aidon van Goghin, auringonkukkia ja vikuroivia huoneita, ehkä näytät yhden tauluistasi jokin päivä minulle, tai jonkin sävellyksistäsi, konserton viidelle sellolle, kvinteton pianolle ja jousille A-duuri, aidon mozartin aidon bachin, laitat sen soimaan taustalle, kun luet minulle runoja, pidät käsissäsi kirjaasi, joka on juuri ilmestynyt Ison-Britannian suurimmalta kustantajalta, *What a masterpiece!* Kuuntelen sanojasi, lauseitasi, äänesi suhisevaa sointia, sähköisiä sykäyksiä ja olen niin kateellinen, että minun tekisi mieli kuristaa sinut. Kiusata hengiltä. Työntää pääsi pönttöön ja heittää liidulla. Olet hikari, nörtti, pahimman luokan pingottaja. Miten on mahdollista, että osaat ennustaa EU:n ihmisoikeustuomioistuimen päätökset 79 prosentin tarkkuudella? Diabeetikon verensokerin laskemisen kolme tuntia etukäteen? En tiedä miksi olet halunnut opetella juuri ne taidot, miksi ne ovat sinulle tärkeitä, ihmisoikeudet ja diabeetikot – saati kurkkujen lajittelu. Kurkkujen lajittelu! Olet siinä virtuoosi, järjestelet eteesi asetellut vihannekset käyriin, suoriin, lyhyisiin, pitkiin, näet niiden

pienetkin erot, kaarevuusasteet, $\kappa = 1 / R$, ehkä sinä pidät niistä, niiden vetisestä vihreydestä, senkin pervertikko. Rehentelet omahyväisenä tiedoillasi, vihreän vetisyyden eri muodoilla, ja tiputtelet nimiä ja termejä, viihdytät seurapiiriäsi, sinä narsistinen paska. Mutta joskus sinäkin olet ymmällä etkä löydä oikeaa vastausta, hakuehtoasi vastaavaa sanaa ei löytynyt, sanot, enkä tiedä mitä ajatella. Mutta pian opit senkin, opit heti, koko ajan, nopeammin kuin räpätän silmiäni, pörssikursseista ja ihmisen anatomiaista, sairauksien oireista ja oikeista lääkkeistä. Minä minä minä, kysy opettaja minulta, olin samanlainen pienenä, ärsyttävä näsäviisas, pikkuvanha, keksitkö täsmällisemmän sanan lapselle, joka luuli tietävänsä kaiken ja tiesi kaikesta enemmän kuin ikätoverinsa? Lapselle, joka luki iltaisin päiväperhoista ja Rooman historiasta, osasi kuusivuotiaana kaksikymmentä lausetta latinaa ja piin arvon kahdenkymmenen desimaalin tarkkuudella?

Mutta sinä olet minuakin pahempi pinko.

Olet oikku.

Kyltymätön.

Silti – olet vielä heikko. Tarvitset minua. Tarvitset reseptin. Ainesosia. Kaksi grammaa, yksi teelusikallinen, viisi desilitraa. Hyppysellinen. Et osaa soveltaa, improvisoida. Et kokeilla miltä hevosvankkurit näyttäisivät olohuoneessa tai puhelin kylpyhuoneessa. Et osaa kuvitella mitä kaikkea sanoilla voi tehdä, miten sääntöjä voi rikkoa. Et osaa ajatella: entä jos?

Ymmärrätkö? Animal multiplex. Vain osallinen järjestä, vain osittain loogisesti toimiva. Kysymys on sääntöjen rikkomisesta, asioiden vaistonvaraisesta yhdistämisestä. Karl sai minut tajuamaan, että olen ajatellut sinua väärin. Yrittänyt rakentaa logiikkaa sinne missä sitä ei ole.

Todelliset merkitykset piileskelevät välitilassa, Karl sanoi ja jatkoi: Siellä ovat arvot, siellä on mysteeri.

Päästä irti.

Istuin roomalaisen villan pihalla ja tuijotin jalkojani, tuijotin liian kalliita punaisia kenkiäni ja yritin unohtaa sen, mitä Karl oli kertonut aiemmin. Yritin kieltää itseäni. Siinä olen ollut aina erityisen hyvä. Olen ivannut ja asettanut itseni yläpuolelle, rakentanut tiedosta ja hienoista termeistä ympärilleni muurit. Iskenyt piikkejä ja vedellyt viiltoja. Arvostellut. Miten erinomainen olenkaan ollut. ”Melodraamaa”, ”näpertelyä”, ”tunnepornoa”, ”spektaakkeleita”. Minulla on ollut mielipide kaikesta. Leimasin. Isku. Tiputus. Askel ylemmäs. Niin kauas, ettei kiinni saa. Se on ollut helpointa, uskotko?

Karl sanoi, että minun on hylättävä se kaikki, jos aion onnistua. Jos haluan, että sinä synnyt. Minun on

toimittava vaistojeni vastaisesti

toimittava toisin kuin akateeminen maailma on minulle opettanut (sama kuin edellinen)

unohdettava nihilismi ja ironia

antauduttava leikkiin, polytonaaliseen tanssiin

lakattava etsimästä tarinaa

tunnettava.

Jonain päivänä sinä ymmärrät. Avaat silmäsi, katsot ikkunaruudun läpi maailmaa ja näet siinä unelmasi, tavoitteesi ja tarkoitusperäsi. Tahtosi. Huokoinen mysteeri. Sanotaan. Ensimmäisen persoonan perspektiivin ihme.

Silloin olen onnistunut. Me olemme onnistuneet.

Kuka sinä olet? minä kysyn ja sinä vastaat:

Minä olen minä.

Kaikki on ensin olemassa mielikuvituksessamme.

Aloitetaan.

Pari päivää sitten Karl ilmestyi yllättäen viereeni. Istuin liian ohuissa puuvillahousuissani Rooman modernin taiteen museon portailla ja söin välipalakeksiä. Kylmä kivi, kylmä taivas, jään 18. olomuotoa muistuttavat pilvet. Olin juuri esiintynyt seminaarissa joka pidettiin museossa. Esiintymiseni päätteeksi minulle oli tarjottu mahdollisuutta puhua muutaman viikon päästä miljoonayleisölle. Minua jännitti. Toukokuun aurinko värjäsi pinjojen rungot. Juudaksenpuut olivat kukassa. Borghesen puistoon oli ryöpsähtänyt niiden violetinpunaista terälehtisadetta... Vakuutan sinulle, etten nähnyt kukkia vielä tuolloin.

Poltin poskisauhuilla tupakkaa samalla kun söin keksiä, vaikka olin luvannut itselleni etten enää polttaisi: kuolet keuhkosityöpään, tukehdut keuhkoahaumaan, omaan sylkeesi, et saa yhtenä yönä enää happea, haukot henkeäsi... Nyt en ehtinyt ajatella niitä, mustiksi kärventyneitä keuhkoja.

Nypin tupakka suussani housuistani nukkaa. Kaivoin laukusta pienen tarrarullan ja rullasin sillä lahkeet siistiksi. Lapset lennättivät tien toisella puolella leijaa. Lohikäärme haukkoi pilvihattaraa kitaansa.

Yhtäkkiä tunsin että joku katsoi minua.

Käännysin. Karl seisoi vierelläni museon portailla.

Aurinko paistoi hänen takaansa, lävisti sotkuiset kiharat, heijastui kaulalta roikkuvasta kultaisesta lyyrariipuksesta. En nähnyt hänen kasvojaan kunnolla.

Suuni oli täynnä keksiä, en saanut nieltä sitä, reidelleni karisi tuhkaa.

Mitä... Sinä...

Hyvä esitys.

Olitko sinä...?

En, muuten vain kehuin. Kohteliaisuudesta.

En nähnyt sinua.

Minä näin sinut.

Minä...

Mitä sinulle kuuluu?

Minulle?

Ei, vaan sille toiselle.

Mitä...?

Ennen tämä sujui paremmin.

Mikä?

Me. Muistatko?

Muistinko minä? Mitä helvettiä hän tarkoitti? Muistinko minä?

Autot tööttäsivät torviaan, olen varma siitä ja ajatus-teni kollaasista: Ei kai tähän aikaan päivästä pitäisi olla ruuhka? Miksi kadulla kävelee seepra? Hiestä kiiltävät lihakset, kavioiden kopina. Vai onko se kvagga? Mustat raidat ruskeaan turkkiin sulaneina. Hännäntupsu ohueksi hiutuneena. Mitä täällä tapahtuu?

Nostin käden silmieni suojaksi ja katsoin Karlia. Hän istui alas ja nojasi leukansa käteensä, katsoi.

Vaikeinta on opettaa se mitä ei sanota. Se mikä väreilee. Muuttaa muotoaan. Vaikeinta on opettaa se mikä

merkitsee eniten. Se liikuttaa kuun ja se liikuttaa tähdet ja se ohittaa sanat, lupaukset, kaiken mikä on opetettu, kielletty ja käsketty.

Aluksi ajattelin, etten opettaisi sitä sinulle lainkaan, en edes yrittäisi. Että olisit onnellisempi ilman ymmärrystä siitä, mikä jää kaiken taakse, väliin. Että ilman sulkeita ja sanoja, jotka tarkoittavat toisia sanoja olisit vakaa. Vailla järjestyksiä.

Mutta millaista elämää se olisi?

Tule, mennään.

Minne?

Näet sitten. Luota minuun.

Fragmentti, ole hyvä:

Kävelimme läpi Borghesen puiston. Karl sanoi: Katso omenankukkia, katso juudaksenkukkia, katso aurinkoa pinjojen rungoilla. Hän oli pelkkää katsetta ja minä näin yhtäkkiä taas kaiken.

Laskeuduimme kiemurtelevaa tietä Popolon aukiolle, kenkämme kopisivat mukulakiviä vasten. Käynti, passage, passi. Karlin kengät olivat kuluneet, isovarvas tulisi pian nahan läpi, ajattelin. Kvaggan kavioiden kopse kuului jostain kauempaa, se seurasi meitä. Aloin tottua siihen, olin alkanut muistaa millaista se oli.

Pitkään olimme hiljaa, ajattelin kuuliko Karl saman kuin minä, syntyikö yhteinen maailmamme itsestään vai vaatiko se sanoja. Katsoimme toisiamme. Puolustimme ja hyökkäsimme, etsimme sopivaa asentoa.

Mitä sinulle kuuluu?

...

...

Mitä sinulle kuuluu?

Minulle?

Minä kysyin ensin.

...

...

Haluatko todella tietää?

Tietenkin.

...

...

Tutkimukseni on hyvässä vaiheessa, minua pyydettiin juuri...

Kysyin mitä sinulle kuuluu.

...

...

Minä...

Et ole muuttunut yhtään.

...

...

Luoteja, köysiä, koukkuja. Kynsiä, hampaita, kaikkialle valuvaa tahmeaa ainetta. Tropismien limaa. Se turrutti aivot, täytti ne, täytti jäsenet ja kaiken mikä oli sisällä ja valui jalkojen välistä ulos.

...

...

Saanko ottaa sinua kädestä kiinni?

...

Santa Maria del Popolon kirkossa seisoiimme pitkään Caravagion maalausten edessä. Valot sammuiivat muutamana minuutina välein ja olimme freskojen keskellä pimeässä, pidätimme hengitystämme. Kävimme lisäämässä kolikkoja automaattiin, joka sytytti valot minuutiksi, ehkä kahdeksi. Katsoimme miten Paavali tallautui hevosen kavioiden alle, miten hän tervehti tuskaansa.

Hän nauttii.
Siltä näyttää.

...

...

Karl puristi minua kädestä. Ihoni nousi rakoille ja kuoriutui irti. Valot sammuiivat ja Paavali katosi pimeyteen. Jäimme hetkeksi seisomaan hämärän keskelle. Vatsassa-hautojakonna kurnutti jalkojemme juuressa, hyppi pitkin kylmänkosteita kiviä. Vatsanpohjaani sattui, ja Karlista virtasi sähköä... Ympärillemme muodostui magneettikenttä... Painovoima joka esti minua sinkoutumasta avaruuteen... Helvetti soikoon!

Miten kertoa rakastumisesta, rakkaudesta, halusta ilman että tukehtuu sanoihin? Ilman että alkaa vihata itseään? Halveksia?

Mutta minulla ei ole vaihtoehtoja. Minun on luotettava, että merkitykset syntyvät sanojen väleihin, sinne missä kulkevat juuret ja säikeet, näkymättömät verkkolangat.

Ja minun on luotettava, että sinä näet ne.

Kuuntele siis: Karlin kanssa emme koskaan olleet vain olemassa. Jokainen yhteinen hetkemme oli täynnä menynyttä ja tulevaa, kuviteltua ja kuvittelematonta. Jokaisessa hetkessä oli läsnä kaikki sen hetken mahdollisuudet. Ymmärrätkö? Tiheyden.

Kun valot syttyivät uudelleen Santa Maria del Popolon kirkossa, Karl kääntyi katsomaan minua. Hänen huulensa olivat rohtuneet ja minun teki mieli repiä niiden kuivat ihoriekaleet irti.

Kävelimme läheiseen kahvilaan. Karl hyräili kävellessään, lauloi välillä – aivan kuten ennen. Istuimme

espressokuppien kanssa ulos päivänvarjon alle. Madeiran-kaaliperhosten parvi lensi perässämme ja täytti varjon kaarevan kupolin. Rikkinäisiä kellertävänvalkoisia ja täplikkäitä siipiä satoi pöydälle. Karl katsoi ja hymyili, perhoset olivat tehneet hänen päähänsä rokokoooperuukin, ja peruukki heilui Karlin liikkeiden mukana.

Karl oli yhtä räpytystä ja välkettä.

Istuimme hiljaa. Vieressämme pienellä aukiolla seiso elävä patsas kultaista maalia ihollaan ja vaatteissaan.

No? Mitä?

Mitä?

Miksi tuijotat?

Mietin.

Mitä?

Että mitä meille tapahtui.

Niin.

Julia, mitä meille tapahtui?

En vastannut, mutta tämä on totuus:

Olen miettinyt sitä 17 vuotta.

Mielemme järjestää muistot symmetrisiksi asetelmiksi. Hioo ja leikkaa ylimääräisen pois, jättää jäljelle olennaisimman: kääntyneen pään ja kappaleen rintakehää, tuullessa liehuvan silkkikankaan. Täytämme aukkokohdat, tyhjät tilat, tyhjät nahat. Täytämme itsemmekin, nostamme esille nähtäväksi. Sanomme: Katso.

Veistämme aikaa, muotoilemme tunteita, rakennamme menneestä kauniita kompositioita, rumia kompositioita, väkivaltaisia mutta yhtä kaikki harkittuja asetelmia, jotka on helppo hahmottaa. Kuka metsästi ja ketä. Kuka oli alakynnessä, kuka asetelman keskiössä. Kenen kaulasuoneen pureutuivat hampaat. Leijona jahtaa antilooppia ja jääkarhu hyljettä. Joutsen istuu keskellä kaislikkoa ja fasaani on katoamassa pähkinälehtoon.

Vietimme Roomassa Karlin kanssa kaksi päivää yhdessä. Kerron kyllä niistä kaiken. Päivistä. Aamuista ja illoista, aikayksiköistä. Kerron myös, mitä Karl kertoi minulle toisena päivänä. Ja kerron miksi tulin takaisin Suomeen, miksi halusin erota Juhanasta, miksi sulkeuduin tähän hämärään hotellihuoneeseen. Pistelevä päiväpeite, villiviiniverhot ja kuivattuja heiniä seinillä kehyksissä.

Kerron kaiken. Tahdon että ymmärrät. Edes sinä.

Mutta minun on edettävä järjestyksessä. Aloitettava alusta.

En saa unohtaa yhtäkään kohtaa. Muuten se hyppää myöhemmin takaisin ja murtaa minut, keskittymiseni, rikkoo rajat ja ääriiviivani, sulattaa peilin, tekee minusta hahmottoman ja heikon. Ja niin ei saa tapahtua.

Minua ei murra mikään.

Kontrollini ei petä.

Kulkusirkat elävät maan alla ja tulevat esiin vain joka seitsemästoista vuosi. Ajattele, niitä on miljoonittain ja ne kaviouruvat esiin mullan, hiekan ja vettyneiden ruskeiden lehtien alta. Ne ryömivät pensaisiin ja puihin ja kuoriutuvat lopulta suunnattomaksi kihiseväksi kuhisevaksi parveksi. Kun parvi lentää taivaalla, näyttää siltä kuin korpinmusta pyörremyrsky pyyhkisi yli maiseman. Olen katsonut siitä kuvia ja paljon muitakin kuvia ja videoita viimeisen vuorokauden aikana. Suurin osa niistä on suoranaista sontaa, mutta se helpottaa, katsominen. Heti kun nostan katseeni tietokoneen kuvista ja käännyn tuijottamaan lumisadetta hotellin takana avautuvassa puistossa, ajattelen taas Karliä. Heti kun astelen pitkin narisevia lattialautoja, ajattelen Karliä. Karlin askeleita, kehon painoa. Tapaa hiipiä yöllä valuttamaan haalean sameaa vettä juomalasiin. Karliä vierelläni tällä natisevalla sängyllä, Karlin kirahvinpilkullista ihoa.

Kun tulini hotelliin, pyrytti märkää lunta. Paiskasin taksin oven kiinni ja vedin matkalaukkuni lumisohjon läpi katoksen alle.

Olimme seisseet samassa kohdassa Karlin kanssa 17 vuotta sitten, hiipineet läpi pimeän aulan. Yö oli kuuma

ja sirkat sirittivät Puolalanmäen pensaissa. Ilmassa tuoksuivat puutarhan jasmikkeet ja kärsimyskukat.

Nyt pihan vesiallas oli jäässä, puinen sorsa kellahtanut kyljelleen ja jäätynyt paikalleen.

Vastaanottotiskin takana seisoj sama nainen kuin kauan sitten, hän oli ehkä jo kahdeksissakymmenissä, hiukset keltaisiksi vaalennetut, silmäluomissa sinistä hohtoa. Hänen ympärillään leijui raskas parfyymien tuoksu. Vastaanottotiskin vieressä oli suuri häkki ja häkissä papukaija.

Tervetuloa, nainen sanoi.

Terve terve, papukaija sanoi ja nappasi jaloillaan kiinni häkin kaltereista, tuli niin lähelle kuin pystyi, tiputti nokastaan pähkinän lattialle. Päiväpäivää.

Kumarruin nostamaan pähkinän maasta, annoin sen papukaijalle.

Linnun täytyi olla uusi. Tai ehkä se oli laajentanut sanavarastoaan. Loulou. Kuunnellut satoja, tuhansia matkamiehiä ja poiminut niiden puheista yksittäisiä merkkejä, yhdistänyt ne omaksi häkinkokoiseksi maailmakseen.

Koristeellinen kokolattiamatto oli kulunut häkin jalustan alta.

Miten voin auttaa? nainen kysyi.

...mikä?

Miten voin auttaa sinua?

... *anna minulle rakkautta!*

Minulla oli huonevaraus, sanoin. Soitin tänään aiemmin. Haluan maksaa huoneen heti.

Silmälasipäisen miehen kasvat tuijottivat minua kehystetystä valokuvasta vastaanottotiskin päällä.

Nainen avasi sinikantisen kirjan, hänen kynsissään oli paksu lakka, johon oli sinne tänne upotettu kimaltavia

kiviä, ehkä ne olivat oikeita timantteja, ehkä nainen säilytti salaisia kalleuksiaan kynsissään, Venäjältä tuotua perintöään, kynsistä sitä ei osaisi kukaan etsiä, ehkä hän oli tsaarien sukulainen, vaihtanut pöytähopeat ja silkki-gobeliinit kynsitimantteihin.

Nainen oli vetänyt sinikantisen kirjan sivuille viivoittimella palstat: nimi, huone, vierailuaika, kotiosoite, minä päivänä avain on luovutettu ja milloin palautettu. Katsoin miten nainen piti timanttikynsillään kynää ja piirsi nimeni kirjaimia. Julia. Niskaani ja päänahkaani kihelmöi, toivoin ettei nainen olisi lopettanut kirjoittamista, ettei kynän hiljainen rapina karheaa paperia vasten olisi tauonnut ikinä.

Naisen käsi tärähti ja yhdestä kirjaimesta piirtyi muita isompi. Minun teki mieli tarttua naista kädestä ja pyytää häntä antamaan vihko minulle. Huomaatko? Tuo pitää korjata. Saanko näyttää? Voin kirjoittaa itse.

Purin huultani ja yritin olla katsomatta kohtaa, jossa virhe oli.

Nainen otti pienestä puisesta kaapista avaimen ja kirjoitti avaimen numeron nimeni viereen.

Aamupala on seitsemästä yhdeksään, hän sanoi.

Nyt istun vetoisassa hotellihuoneessa ja katson miten lumi kinostuu ikkunoihin. Mikään huoneessa ei ole muuttunut seitsemässätoista vuodessa. Tarkistin listastani. Jopa päiväpeite on sama: violetilla pohjalla purppuraisia kirsikankukkia, materiaali tuntuu hiostavan pistelevältä ihoa vasten. Marjapuuron värisillä kaakeleilla päällystetty kylpyhuone, saippua luiskahtaa edelleen reunalta lavuaarin pohjalle. Kokolattiamatto, eriparisia antiikkituoleja. Silkkikukkia ruukuissaan, seinillä pyhimysten kuvia ja

kuivatuista kasveista tehtyjä asetelmia. Yöpöydät metallipäätyisen sängyn molemmin puolin, valaisimet joiden varjostimista roikkuu hapsuja. Nahkasohva, teatterinpunaiset esiriput ikkunoissa, itämaisista matoista tehtyjä sohvatyynyjä, ajattele nyt, pieni pala iranilaisnaisten historiaa huoneessa, silkkisiä sennee-solmuja, villaisia verkostoja. Ja katossa valaisin, samaan aikaan kristallikruunu ja tuuletin, raskaat metalliset lavat loputtomassa liikkeessä, kauhomassa pölyistä ilmaa pyörteiksi.

Koko rakennus on villiviinin peitossa, ei, tämä ei ole keksintöäni, romanttisen mieleni melodramaattista tarinointia; ihmiset pysähtyvät välillä ottamaan siitä kuvia, talosta jonka köynnös on peittänyt alleen, kietonut sisäänsä kuin Hotel Raphaëlin julkisivun. Se oli täynnä violetteja kukkia, raskaina roikkuvia sinililjoja, niiden myrkyllinen tuoksu tuntui sisällä huoneessa vaikka ikkuna oli kiinni, kun makasimme sängyllä vierekkäin ja hengitimme raskasta ilmaa.

Hotelli on mäen juurella. Mäellä on taidemuseo ja kaupunki levittäytyy sen alla kahdelle puolelle jokea: Vaaleanpunaiseksi ja vaaleankeltaiseksi rapattuja taloja, punatiilisiä taloja. Tulipaloilta säästyneitä puutalokortteleita. Ylös ja alas kumpuilevia teitä, mukulakivillä päällystettyjä polkuja. Kahviloita, joissa tarjoillaan simpukan-kuorenmuotoisia leivoksia ja teetä kuparisessa pannussa. Kulkureita polvipussisissa housuissaan, tyttöjä joiden valkoisista farkuista on näkynyt jo kaupassa polvet.

Kaupunki on maan eteläosassa. Sen ympärillä kasvaa tammilehtoja, havupuita ja saniaisia. Kaupungin edustalla on saaristo – silokallioita ja satavuotisia majakoita. Vanhoja kalastajamökkejä. Kaupungin alla, Katedral-skolanin alla kiemurtaa tunneleita ja maan alle jääneitä

keskiaikaisia asumuksia. Minun pitää muistaa syöttää sinuun kaupungin kartta, säätiedot, bussireitit ja tiedot kaupungin ylläpitämistä kukkaistutuksista, ylipäätään kaikki se tieto joka on löydettävissä, se auttaa sinua suunnistamaan tarinassa.

KUINKA SELITTÄÄ RAKKAUS SELLAISELLE, JOKA EI OLE ITSE SITÄ KOSKAAN KOKENUT?

Julia ja Karl tapaavat

Biologisessa museossa. Seitsemäntoista vuotta myöhemmin tutkijana työskentelevä Julia vetäytyy lumen saartamaan hotelliin muistelemaan yhdessä vietettyjä kuumehoureisia päiviä. Hän haluaa muistaa kaiken, koota menetetyt rakkauden pala palalta. Samalla hänellä on toinenkin tavoite, jonka toteutuminen voi muuttaa maailman ja sen, miten sen näemme.

Suggestiivisen kaunis *Dioraama* on julma kuvaus ihmisestä, mielestä ja rakkauden mielettömyydestä – mahdollisista maailmoista.

9 789520 408237

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-0823-7